

28 februarie 2006

**Excelenței Sale domnului Traian Băsescu
Președintele României**

Domnule Președinte,

În contextul eforturilor pentru consolidarea democrației și de integrare europeană a României, asigurarea drepturilor omului contribuie la crearea eșafodajului necesar unei construcții stabile și viabile. Constatând că drepturile fundamentale au fost afectate de o propunere legislativă votată de Parlamentul României, apelăm la dumneavoastră în calitate de garant al Constituției și mediator între stat și societate (art. 80, al.2) și vă cerem, în virtutea prerogativelor ce vă sunt acordate conform art. 77, al. 2 din Constituția României, să returnați legislativului *Legea de modificare și completare a Legii 393/2004 privind Statutul aleșilor locali* spre reexaminare.

Prin reglementările pe care le cuprinde, *Legea de modificare și completare a Legii 393/2004 privind Statutul aleșilor locali*, în forma adoptată de Senat și Camera Deputaților, limitează exercitarea unui drept esențial în orice societate democratică, garantat de Constituția României în art. 37, al. 1, precum și în legislația internațională privind drepturile omului ratificată de România, cum ar fi Declarația Universală a Drepturilor Omului (art. 20 și 21), Pactul Internațional cu Privire la Drepturile Civice și Politice (art. 22. al 2 și art. 25. al 2) și Convenția Europeană a Drepturilor Omului (art. 11), dreptul la asociere liberă în partide politice, dar și libertatea de alegere.

Organizațiile în numele cărora vă este adresată această scrisoare – Academia de Advocacy, Agenția de Monitorizarea a Presei – Academia Cațavencu, Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului – Comitetul Helsinki, Asociația Pro Democrația, Confederația Sindicală Națională „Cartel Alfa”, Grupul pentru Dialog Social, Societatea Academică din România, Transparency International - consideră că, prin această lege, Parlamentul a restrâns atât dreptul de asociere politică, cât și dreptul de a alege și a fi ales, legea fiind deopotrivă neconstituțională și nedemocratică. Acceptând faptul că migrația politică este un fenomen negativ ce trebuie combătut, organizațiile semnatare ale acestei scrisori consideră că soluțiile legislative adoptate încalcă dreptul la liberă alegere, transferând conducerii partidelor politice posibilitatea de a retrace calitatea de ales local sau județean. De aceea, credem că retrimiterea legii spre rediscutare în Parlament ar putea constitui ocazia unei redactări corespunzând climatului legislativ european privind dreptul la liberă alegere și de asociere în partide politice.

Argumentele în favoarea cererii noastre pot fi sistematizate astfel:

1. **Legea de modificare și completare a Legii 393/2004 privind Statutul aleșilor locali induce restrângerea unui drept fundamental.** Dreptul la asociere nu mai poate fi asigurat câtă vreme prevederi cu caracter restrictiv ce nu sunt justificate „în interesul securității naționale, a siguranței publice și a ordinii publice sau pentru a proteja sănătatea și moralitatea publică sau drepturile și libertățile celorlalți” sunt impuse.
2. **Legea de modificare și completare a Legii 393/2004 privind Statutul aleșilor locali conduce la limitarea dreptului de alegere al cetățenilor.** Un principiu unanim acceptat presupune că acela care este ales sau numit într-o anumită funcție poate fi demis doar de cel care l-a ales/numit, ori partidele politice nu aleg consilieri, ci doar propun candidați spre a fi aleși de către alegători, aceștia din urmă fiind tocmai aceia pe care modificările aduse Statutului aleșilor locali îi exclud. Deși cei ce doresc să combată migrația politică ar avea la îndemână și alte instrumente normative (promovarea, fie în statutele propriilor partide, fie în legea partidelor politice a unor reguli de bună practică în baza cărora să nu fie înscrisă în partid nici o persoană provenind din alt partid, înainte ca aceasta să demisioneze din funcția aleasă pe care o deține) parlamentarii au preferat o soluție nedemocratică. În acest punct, *Legea de modificare și completare a Legii 393/2004 privind Statutul aleșilor locali* este cu atât mai criticabilă cu cât se referă atât la cazurile în care consilierul părăsește partidul pe lista căruia a fost ales din proprie inițiativă, cât și la situațiile în care consilierii locali sau județeni sunt excluși din partidele pentru care au candidat atunci când au fost aleși. Altfel spus, din momentul în care această lege ar intra în vigoare, conducerile partidelor politice ar avea în permanență posibilitatea ca, între momentele electorale, să-și retragă proprii membri din funcțiile de consilieri locali și județeni (prin excludere din partid) și să promoveze alți membri pentru funcțiile respective, fără ca alegătorii să aibă vreun cuvând de spus în cadrul acestor proceduri de demiteri și numiri.
3. **Legea de modificare și completare a Legii 393/2004 privind Statutul aleșilor locali introduce criterii arbitrare pentru demiterea consilierilor locali și județeni.** Considerăm că, prin modificările aduse Statutului aleșilor locali, structurile de conducere ale partidelor ar urma să exercite un control politic total asupra propriilor membri, iar partidele politice ar fi expuse pericolului derivei oligarhice.

Pentru organizațiile semnatare, o soluție legislativă consonantă cu democrația și acceptabilă constituțional ar fi introducerea instituției revocării pentru toți aleșii locali. Aceasta ar presupune dreptul cetățenilor de a iniția referendum local (în condițiile în care cei care doresc acest lucru reprezintă un anumit procent din populația localității, respectiv a județului, procent stabilit prin lege) pentru demiterea consilierilor locali și a consilierilor județeni care părăsesc partidul pe listele căruia au fost aleși. În consecință, tot ei, cetățenii, ar urma să fie cei care, prin referendumul organizat, hotărâsc dacă respectivul consilier local sau județean trebuie să își păstreze funcția sau nu. Soluția revocării, care are avantajul de a asigura

controlul aleșilor de către alegători ar putea fi asociată schimbării modului de alegere a consilierilor locali și județeni prin adoptarea unui sistem de vot bazat pe scrutin uninominal, nu doar pentru a combate migrația politică, ci și pentru a responsabiliza aleșii locali și a-i apropia de comunitate. În această ipoteză, în cazul părăsirii de către un consilier local sau județean a partidului pe lista căruia a fost ales, ar exista posibilitatea ca 25% dintre alegătorii din circumscripția electorală (uninominală) în care respectivul a fost ales să poată iniția referendum pentru demiterea acestuia.

Sperăm că argumentele noastre să vă convingă să retransmiteți *Legea de modificare și completare a Legii 393/2004 privind Statutul aleșilor locali* spre o redactare responsabilă.

Cunoscând interesul dumneavoastră pentru dezvoltarea unui parteneriat activ și responsabil cu societatea civilă românească vă asigurăm, domnule Președinte, de întreaga noastră considerație.

Cu stimă,

în numele:

Academiei de Advocacy – Radu Nicosevici

Agenției de Monitorizarea a Presei – Academia Cațavencu – Mircea Toma

Asociației pentru Apărarea Drepturilor Omului – Comitetul Helsinki – Diana Călinescu

Asociației Pro Democrația – Cristian Pîrvulescu

Confederației Sindicale Naționale „Cartel Alfa” – Bogdan Hossu

Grupului pentru Dialog Social – Radu Filipescu

Societății Academice din România – Sorin Ioniță

Transparency International – România - Victor Alistar